

Zpráva ze zahraniční pracovní cesty do Německa

Místo:

Weimar, Německo

Termín cesty: 10.–12. 3. 2014

Účel cesty: Účast na 18. konferenci pracovní skupiny pro digitální archivaci (18. Tagung des Arbeitskreises „Archivierung von Unterlagen aus digitalen Systemen“)

Účastníci cesty:

Bc. Jirí Bernas, Mgr. Zbyšek Stodůlka, Mgr. Martin Šisler, PhDr. Ing. Milan Vojáček, Ph.D.

Zprávu podává: Vojáček

Datum vyhotovení: 18. 3. 2014

Výše jmenovaní se zúčastnili konference pracovní skupiny, která se zabývá dlouhodobou archivací elektronických dokumentů. Konference se zúčastnilo více než 115 odborníků z řady německých paměťových institucí (archivy, knihovny), vysokých škol, státní správy a samosprávy, SW firem. Ze zahraničních účastníků přijeli tradičně kolegové ze Švýcarska, Dánska a Rakouska.

Během dvoudenního jednání zaznělo 20 odborných příspěvků, ke kterým bylo vždy zvlášť diskutováno.

V první části věnované přehledu a zprávám z aktuálních projektů byl představen velkoryse pojatý projekt Německého archeologického institutu „IANUS. Forschungsdatenzentrum für Archäologie und Altertumswissenschaften“, který by měl v letech 2011–2017 vybudovat datovou a servisní infrastrukturu pro archeologický a starověký výzkum jdoucí napříč německými zeměmi.

S ohledem na předchozí zájem Národního archivu o produkt DIMAG byl zajímavý příspěvek Nicole van de Kamp (Staatsarchiv Hamburg) týkající se tzv. Digitálního archivu sever (Digitales Archiv Nord). Tento projekt má řešit archivaci digitálních dokumentů spolku státních archivů pěti severoněmeckých zemí (Staatsarchiv Bremen, Staatsarchiv der Freien und Hansestadt Hamburg, Landesarchiv Mecklenburg-Vorpommern, Niedersächsische Landesarchiv, Landesarchiv Schleswig-Holstein). Tyto archivy zvažovaly dvě varianty – nákup komerčního řešení nebo připojení se k projektu DIMAG. Po vyhodnocení celé řady kritérií (ekonomickými počínaje) padla volba na přidružení se ke spolku tří zemí, jež dlouhodobě vyvíjejí archivační systém DIMAG (Baden-Württemberg, Hessen, Bayern). Předpokládané spuštění běžného provozu je plánováno na 1. ledna 2016. Na projektu začlenění severoněmeckých archivů do DIMAGu se podílí tým 12 lidí.

Další variantu řešení digitální archivace představil pořadatel konference – Státní archiv Durynko (Thüringisches Hauptstaatsarchiv Weimar), který vypsal a v prosinci roku 2013 vysoutěžil komerční řešení digitálního archivu. Vypsání předcházely průzkum a analýza tří variant řešení (vlastní vývoj x komerční řešení x připojení se ke spolku jiných archivů). Soutěž byla vypsána pouze na archivační systém, technické zajištění je v kooperaci s německými výpočetními středisky. V Durynsku bude implementován produkt firmy H&T Greenline GmbH, který bude přizpůsoben durynským požadavkům. (V současné době firma provozuje digitální archiv v Braniborsku a část systému v Sasku.) Digitální archiv pod názvem THELMA bude spuštěn v roce 2016.

Michael Ucharin (Bundesarchiv) představil projekt digitálního meziarchivu, který by měl řešit situaci ve spolkových institucích související s přijetím nové legislativy (E-Government-Gesetz, srpen 2013), jež stanovila povinné elektronické úřadování od roku 2020. Projekt je ve fázi analýzy a plánování. V letech 2015–2017 proběhne 1. pilotní fáze na několika spolkových ministerstvech.

Sina Westphal (Bundesarchiv) informovala o dalším vývoji nástroje pro modul Preservation Planning ve spolupráci Bundesarchiv-HP.

Další blok (Bewertung und Übernahme in der Praxis) se týkal teorie a praxe posuzování a výběru digitálních dokumentů v rozpětí od znovu vynalézání metod (Ch. Ferle), přes DMS původců až po bizarní osobní fond.

Závěrečný blok prvního dne se zabýval AIPem (Archival Information Package), byl prezentován formát PDF/A-3, diskusi vyvolal příspěvek logický vs. fyzický AIP.

Druhý den zazněly příspěvky týkající se různých aspektů přístupu (Access) k digitálním archiváliím, tj. přístupových pravidel k jejich obsahu. Byla analyzovaná problematika výběru a přejímky archiválií z digitálních systémů, přičemž byl zdůrazněn aspekt využitelnosti (přístupnosti) pro badatele. Henrike Hoff předložila výsledky komplexní analýzy potřeb úprav vnitřních předpisů a postupů v archivech s ohledem na přístup badatelů k digitálním archiváliím. Kolegové ze Švýcarska prezentovali výsledky projektu, jenž se od roku 2006 zabývá zpřístupněním elektronických archiválií jednotlivým typům uživatelů. SW řešení, jež by mělo na základě této analýzy vzniknout, bude nasazeno do provozu koncem roku 2015.

F. Ackert ze Scope solutions ag. představil jakýsi DIP editor umožňující flexibilní nastavení přístupových práv. Dánská kolegyně prezentovala výsledky projektu SOFIA, tedy utility, která zpřístupňuje a znázorňuje archiválie uložené dle dánského standardu pro AIP. Firma H&T Greenline GmbH ukázala možnosti emulace a na závěr promluvil prof. Lucks o autenticitě digitálních dat s využitím řetězení hash.

Prezentace z konference budou publikovány na webu archivu St. Gallen jako v předchozích letech. (<http://www.staatsarchiv.sg.ch/home/auds/18.html>)

Závěr:

Účastníci cesty získali podrobné informace a praktické postřehy týkající se archivace digitálních dokumentů. Velmi cenné byly diskuse k jednotlivým tématům. Zásadním přínosem bylo prohloubení kontaktů s archiváři z Bundesarchivu, Archivu Baden-Württemberg a Bavorského státního archivu. Zároveň byly navázány kontakty s archiváři z Durynska a z tzv. severních zemí, které přistoupily k DIMAGu. Tyto kontakty je dále možno využít pro sdílení zkušeností z budování digitálních archivů. S ohledem na to, že příští konference se bude konat v rakouské Vídni a následující v Postupimi, tak v roce 2017 by přicházela do úvahy i nějaká česká lokalita.